

SPOMIENKA MA PRIMÁRA MIŠŠÍKA

Vážené kolegyně a kolegovia!

So snahou nebyť patetický sa pokúsím zaspomínať si na zhmotnenie psychiatrickej a protialkolickej jednotky v našom regióne, v Nitre. Možno, a myslím, že práve vďaka nemu sa Nitra dostala do povedomia ako slušne rozbehnuté a oduševnené psychiatrické (a adiktologické) pracovisko na Slovensku ešte v dávnejších časoch.

Ten človek, na ktorého si týmto spomínam je už, žiaľ, nedávno zosnulý – náš ohromný kolega, priateľ, organizátor, umelec, vedúci pracovník, psychiater... Človek s veľkým Č. Je to primár *MUDr. Tibor Miššík, CSc.*

Doktor Miššík promoval na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1950. Už počas štúdia sa zaujímal o psychiatriu a posledné dva roky pred ukončením fakulty pracoval ako pomocný lekár v ústave pre duševne chorých v Pezinku po boku profesora Matulaya.

Atestáciu v odbore psychiatria získal počas pôsobenia na psychiatrickom oddelení Všeobecnej nemocnice v Brne.

Od roku 1956 pracoval na Psychiatrickom oddelení NsP v Nitre, ktoré 33 rokov viedol ako primár. Pod jeho vedením sa psychiatria v Nitre od základov prebudovala. Dovtedy azylové zariadenie sa zmenilo na nemocničné. Pre chronicky chorých pacientov sa podarilo získať kaštieľ vo Veľkom Záluží, kde bola vtedy vybudovaná psychiatrická liečebňa.

V roku 1960 bola zrekonštruovaná pôvodná budova psychiatrie v Nitre a primár Miššík tu vybudoval moderné psychiatrické zariadenie s diferencovanou starostlivosťou a vysokým štandardom pre duševne chorých.

Oddelenie tvoril akútny ženský, mužský, protialkoholický a sanatórny úsek. Tieto jednotky spolu úzko geograficky, logicky aj vďaka primárovi Miššíkovi súviseli. Na psychiatriu sa vďaka nemu začalo pozeráť ako nie na nebezpečnú a nelichotivú ustanovizeň, ale ako na slušné, ľudské a hlavne profesionálne podkuté oddelenie.

Keď som dal otázku zamestnancom nemocnice, ktorí stále s nostalgiou dodnes spomínajú na „krásne Miššíkovské časy“ a ktorí mali tú česť s ním pracovať a stýkať sa s ním, dali niekoľko podnetných odpovedí: „To bola radosť ísť na vizitu“... „strašne rada som k vám na psychiatriu chodila uspávať na „šoky“, to bol taký skvelý kolektív a ten primár... keď sme nemali výjazd na záchranke, vždy ma to ťahalo k vám“... „To bol primár a kolektív“... „to bol energický, ľudský, chápatelý a veľký človek... „ešte aj zárubne boli čisté... nič mu nebolo cudzie“... veľmi veľa spravil aj pre alkoholikov“... „keď započul na poschodí na akútnom oddelení nejaký buchot, či bola noc, či skoro ráno, v službe okamžite vybehol hore sa pozrieť. Oddelenie bolo pre neho všetko...“

S takýmito odpoveďami som bol však konfrontovaný nie „na obdĺžnik“, nejakým spôsobom som si ich skôr poskladal v pamäti z mojich služieb a rozhovorov.

S výrazným príspevom primára Miššíka sa v Nitre vybudovalo ukážkové protialkoholické oddelenie (na stavbe budovy dokonca s elánom spolupracovali aj pacienti, závislí). A tak dvojpodlažná budova, ktorá bola spojovacou chodbou spojená so zvyšným psychiatrickým oddelením (a ako jeho súčasť) bola „kolmica“ profesionality a chuti pracovať s radosťou. Kolkým sa tam pomohlo! Protialkoholické oddelenie malo prijímaciu ambulanciu a ambulanciu na liečbu závislostí, záchytnú izbu a vyše 20 lôžok na poschodí s psychoterapeutickou a arteterapeutickou miestnosťou. Už v 80. rokoch robili muzikoterapiu a závislým sa venovali okrem lekárov dvaja psychológovia. Ako prví na Slovensku napríklad používali elektroavérzivnú terapiu.

Vďaka primárovi vznikol nový lôžkový úsek psychiatrie – pedopsychiatria, ktorá je dodnes vyhadzovaná širokým okolím.

Skúsenosti primára Miššika neboli zamknuté v súkromnej „truhličke“, ale priam sršali do vesmíru – života kolegov, sestier, študentov a odrážali sa v jeho publikačnej činnosti.

Nikdy nemyslel zisťne, pyšne, nerobil veci „naoko“ a pre seba.

A tak primár Miššik pôsobil 25 rokov ako krajský odborník pre psychiatriu, prednášal na Katedre psychiatrie pre Inštitút lekárov a farmaceutov v Bratislave, spolupracoval s Katedrou psychológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Vyučoval psychiatriu v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre budúcim teológom, pracoval pre Nitriansky diecézny súd ako znalec – psychiater pre kanonické právo a ako aj súdny znalec pre civilné právo.

Aj keď bol ako psychiater všestranne zameraný, jeho vedecký záujem sa prednostne sústredil na alkohológiu. Dlhé roky pôsobil ako šéfredaktor časopisu Protialkoholický obzor (teda časopisu, ktorý práve pod iným názvom teraz držíte v ruke).

Meno pána primára Miššika sa vždy spája s ľudským rozmerom jeho osobnosti. V ťažkých dobách prenasledovania sa ako jediný primár nemocnice otvorene hlásil k viere a nikdy nemal strach, čo bude. Bol totiž o „stupeň vyššie“ a hlúpe princípy ho nezastrašovali, nakoniec ani neohrozili, mal prirodzenú autoritu.

V našich spomienkach zostáva primár Miššik ako lekár, vždy ochotný pomôcť svojim pacientom poradiť kolegom. Ako človek, ktorý miloval ľudí, vedel sa nadchnúť pre každú dobrú vec, ktorý nestratil svoju tvár ani v komunistickom režime, ktorý si vedel získať úctu, s úctou aj s druhými rozprával, prežíval ich tak, neboli mu cudzie žiadne témy. Človek, ktorý miloval umenie, hudbu a sám veľmi pekne maľoval.

Keď sa povie Miššik, mňa ako prvé vždy napadne jeho originálny akvarel, na ktorom je nakreslená jedna naša kolegyňa – psychiatricka. Ten už dlhé roky visí v služobnej lekárskej miestnosti na psychiatrii v Nitre. Tam, kde sa mení všetko, ale tento obraz tam má svoje privilegované miesto, originalitu a šarm. Myslím, že prežije viacerých psychiatrov, podobne ako hlavná idea duše pána primára.

MUDr. Eduard Višňovský, Nitra